

Barne- og familiedepartementet

Klage på avslag av registreringssøknad for 2022

I et brev [1] datert den 19. september 2023 fra Statsforvalteren i Agder (SFAG) avslås Norsk vegansamfunn (NVS) sin søknad [2] (fra 20. november 2022) om registrering som livssynssamfunn jf. [trossamfunnsloven](#). Avslaget er særdeles dårlig begrunnet da den eneste fremlagte begrunnelsen fremkommer i følgende sitat:

“Etter vår oppfatning er hovedaktivitetene til Norsk Vegansamfunn å legge til rette for sosiale arenaer, hvor man kan treffe andre veganere og ikke-veganere. Her kan man diskutere filosofiske spørsmål som forholdet mellom mennesker og dyr, dyrs rettigheter og hvordan mennesker bør opptre for å hindre «utnyttelse av og urett mot dyr». Etter vår mening er dette hovedbudskapet i deres livssynserklæring og aktiviteter, og vi kan ikke se at dette utgjør et livssyn i trossamfunnslovens forstand.”

Saksforholdet

Vi sendte SFAG et brev [3], som sammen med et vedlegg [4], argumenterte for hvorfor NVS er å anse som et livssyn i trossamfunnslovens forstand og ber her SFAG behandle vår søknad [2] i lys av dette. Vi kan ikke se at SFAG har tatt dette i betraktning.

Senere skrev vi et nytt brev [5] til SFAG med påminnelse om fristen den 16. september med et vedlegg [6] som beskrev vår første avholdte vigsel. Vi kan heller ikke her se at SFAG har tatt dette i betraktning.

Livssynsaktiviteter

SFAG påstår at NVS sin hovedaktivitet er sosiale treff, men disse er beskrevet [2] bare som en liten underkategori av vegantreff. Vegantreff er generelt livssynsaktiviteter i form av rekruttering, faktisk utøvelse og videreutvikling av livssynet. Videre er vegantreff en mindre del av alle livssynsaktiviteter vi tilbyr i regi NVS. Alle andre livssynsaktiviteter er godt beskrevet i søknaden. SFAG siterer videre § 3 i våre vedtekter for å påstå at hovedoppgaven til Norsk vegansamfunn er å fremme veganisme gjennom sosiale treff, foredrag og stands, når dette bare er ett

Postadresse/Kontoradresse

Norsk vegansamfunn c/o Steffen Tretvoll Althand
Thorstein Treholts veg 59
2760 BRANDBU

Telefon

915 28 857
Org.nr.
925 797 650

Epost

kontakt@vegansamfunnet.no
Nettside
vegansamfunnet.no

underpunkt (av seks) av ett hovedpunkt (av tre) i § 3 Virksomhet. Dette fremstår som en spesielt selektiv tolkning av denne paragrafen.

Dette tyder på at SFAG kun har tatt utgangspunkt i en liten del av våre livssynsaktiviteter, en del som vi er tydelige på at ikke nødvendigvis handler om utøvelse av livssyn. Men majoriteten av aktivitetene er av en annen art og er livssynsaktiviteter i trossamfunnslovens forstand slik vi beskriver dem i søknaden. Vi kan ikke se at SFAG har begrunnet hvorfor alle disse aktivitetene ikke utgjør "hovedaktivitetene" til NVS. Det bør også påpekes at de fleste vegantreff arrangeres av lokale frivillige og at NVS bare annonserer disse på sosiale medier og på vår nettside for å nå ut til flere. Dette krever altså minimalt med tid av styret i NVS. Det blir dermed ekstra urimelig å kalle dette for NVS sine hovedaktiviteter.

Om vi godtar den absurde påstanden¹ om at vegantreff ikke representerer utøvelse av livssyn ved f.eks. rekruttering og videreutvikling av livssyn, hadde vi fremdeles hatt fem seremonier (navnefest, konfirmasjon, vigsel, gravferd og roseseremoni) hvorav majoriteten inngår som utøvelse av livssyn i andre registrerte livssynssamfunn (Human-Etisk Forbund, Humanistene og Holistisk Forbund). Dette bekrefter Barne- og familiedepartementet (BFD) også i [7]:

“... navneseremoni, konfirmasjon, vielse og gravferd, som etter forarbeidene vil være en typisk aktivitet for et tros- eller livssynssamfunn.”

Vi hadde altså vært et livssynssamfunn i trossamfunnslovens forstand, selv uten vegantreffene som livssynsaktiviteter.

Det er tydelig at å tilby en mengde aktiviteter som ikke nødvendigvis er livssynsaktiviteter, faktisk er akseptert praksis for registrerte livssynssamfunn. Ta for eksempel [HEF sine aktiviteter fra den 25. september 2023](#) over en to ukers periode (se vedlegg). Her tilbyr de “Spillkveld og den gode samtalen”, “Innebandy for alle i Rana”, “Bridge i Bergen 26/9”, “Informasjonssikkerhet i usikre tider”, “Byvandring: "Middelalderbyen Trondheim””, “Seniorforum: Leger Uten Grenser”, “Sjakkveld 28.09”, “Spillkveld”, “Sytreff med HEF!”, “Strikkeklubb - Oktober”, “Filosofikafé 04.10”, “Filosofisk kafé” og “Filosofipub: Kjærlighet på alvor”. Slike aktiviteter, som har lite å gjøre med en livssynsutøvelse slik SFAG tolker trossamfunnsloven, utgjør her over 70% av aktivitetene til HEF i deres aktivitetskalender. Det burde derfor være klart at å annonsere sosiale treff ikke er et hinder for å bli registrert som et livssynssamfunn i trossamfunnslovens forstand. Om vår registrering står og faller på at vi annonserer slike aktiviteter så er det lite som hindrer oss i å slutte med nettopp dette. Det faktum at SFAG ikke ønsker å utforske denne muligheten jf. Forvaltningsloven § 17 (slik f.eks. Holistisk Forbund fikk i sin søknadsprosess) vitner om en motvilje for å registrere NVS som livssynssamfunn.

Det later til at det kun er klassiske livssynsseremonier som navnefest, konfirmasjon, vigsel og gravferd som BFD og SFAG anerkjenner som livssynsutøvelse. Dette tilbyr NVS, men det er såpass ressurskrevende at det er vanskelig å gjøre dette i større grad uten statsstøtte. Det er vanskelig å se for seg hvordan et livssynssamfunn i så fall kan kunne starte opp i dag hvis man

¹ En påstand vi har argumentert imot før og som vi gjerne demonstrerer om SFAG ønsker å bli med på et vegantreff.

allerede må ha dette på nivå med allerede etablerte livssynssamfunn, før man har fått støtte til å finansiere det. Den eneste muligheten er hvis medlemmene finansierte det selv, noe som vil være diskriminerende overfor det livssynet.

I BFD sin beskrivelse av aktivitetene til Holistisk Forbund (HoF) skriver de blant annet at [7]:

“Videre er det opplyst at samfunnet arrangerer halvårlige treff for medlemmene i tillegg til «holistiske samtaler» og foredrag, noe som tilsvarer forarbeidenes beskrivelse av utøvelse av tro eller livssyn gjennom møter. Det opplyses også at HoF deltar på messer der aktivitetene er basert på det holistiske verdigrunnlaget. Departementet til grunn at hovedformålet med å delta på messer er å synliggjøre/rekruttere, som er sammenfallende med «annen form for rekruttering», jf. merknadene til § 1 andre ledd.”

Vi kan ikke se hvorfor SFAG mener tilsvarende argumentasjon ikke kan brukes for vegantreff. BFD skriver videre om HoF sine vigselseritualer at

“På bakgrunn av dette finner departementet at HoF har holistiske rammer for sitt vielsesritual basert på det holistiske livssyn, slik at også vielsesritualet må anses som en utøvelse av det holismen HoF baserer seg på.”

Det burde på tilsvarende måte være tydelig at også NVS har veganske rammer² for vårt vigselserituale basert på vårt veganske livssyn slik at også vigselserituale må anses som en utøvelse av den veganismen NVS baserer seg på.

Bilde fra en [vegansk vigsel](#) i regi Norsk vegansamfunn den 24. juni 2023.

Mye av kritikken mot NVS og veganisme generelt bygger på misoppfatninger og fordommer som gjør det ekstra viktig at vår livssynsutøvelse ikke begrenses sammenlignet med andre livssynssamfunn.

² Seremonilederen skal være et medlem av NVS, identifisere seg som veganer, og ha blitt godkjent som vigslar av styret. Vigselen forøvrig skal, så langt som praktisk mulig, unngå å forbruke mat eller andre produkter som påfører andre unødvendig lidelse.

Angående departementets høringsnotat (side 130 i [8]) som beskriver

“Organisasjoner som i det vesentlige driver politisk, humanitær, kulturell eller forretningsmessig virksomhet, regnes ikke som tros- eller livssynssamfunn. Heller ikke organisasjoner som primært skal fremme helse eller selvutvikling, eller organisasjoner som har bekjempelse av religion eller livssyn som hovedformål, anses som tros- eller livssynssamfunn.”

deretter skrev vi i [4] at:

“Det burde være åpenbart fra våre søknadstekster at vi ikke driver politisk, humanitær, kulturell eller forretningsmessig virksomhet. Vi har heller ikke primært fremmet helse eller selvutvikling og vi bekjemper ikke religion eller livssyn.”

Vi kan ikke se hvorfor SFAG skulle mene at NVS sin søknad kan avslås basert på dette høringsnotatet. Alle andre forhold fra [8] av relevanse for hvorfor NVS er å anse som et livssynsamfunn i trossamfunnslovens forstand har blitt nøye beskrevet i [4].

Livssynsbeskrivelse

SFAG skriver at “filosofiske spørsmål som forholdet mellom mennesker og dyr, dyrs rettigheter og hvordan mennesker bør opptre for å hindre «utnyttelse av og urett mot dyr»” er hovedbudskapet i vår livssynserklæring. Noe som er en svært begrenset forståelse av vår [livssynserklæring](#) og livssynet vi har beskrevet i søknaden for øvrig. Søknaden består av en omfattende beskrivelse av vårt livssyn som har et sammenhengende syn på menneskets plass i tilværelsen og sentrale etiske spørsmål. Vi kan ikke se at SFAG har begrunnet hvorfor dette ikke utgjør et livssyn i trossamfunnslovens forstand.

SFAG skriver at [1]

“Det samme gjelder virksomheter som har andre hovedaktiviteter enn utøvelse av tro eller livssyn, for eksempel å fremme helse eller selvutvikling, å drøfte filosofiske spørsmål eller å bekjempe religion eller livssyn.”

Vi har tilbakevist dette i [4] og spesielt påstanden om at vi er en ren filosofisk sammenslutning. Ordlyden i Prop. 130 L [8] er

“Rene filosofiske sammenslutninger vil det ikke være naturlig å kalle livssynssamfunn i denne sammenheng.”

Siden NVS tilbyr (og har gjennomført) roseseremonier, vigsel og andre seremonier og livssynsaktiviteter, er det åpenbart at vi ikke er en *ren* filosofisk sammenslutning.

Andre momenter

Etter at søknaden vår for 2022 ble sendt inn, ba vi BFD om en omgjøringsanmodning [9]. I denne anmodningen varslet vi at det skulle bli rettet opp i noen uklarheter i vår livssynserklæring som hadde gitt BFD noe grobunn for misforståelser av vårt livssyn. Dette ble

gjort på årsmøtet for NVS 2023 den 21. mai og de oppdaterte vedtektene er vedlagt. I omgjøringsanmodningen nevnte vi også at livssynet NVS bygger på, ikke inneholder en tro på en gud, men at vi ikke ekskluderer medlemmer som likevel har en tro på en gud så lenge dette ikke går på bekostning av våre veganske grunnverdier. Etter at også Holistisk Forbund (slik som Humanistene) har blitt registrert som et livssynssamfunn er det tydelig at dette ikke er avgjørende for om NVS bygger på et livssyn i trossamfunnslovens forstand siden HoF «ikke tar stiling [sic] til om gud finnes, hvem gud er eller om gud eksisterer som del av alt (panteisme).».

Konklusjon

Vi mener SFAG mangler en forståelse av vårt livssyn og at de ikke klarer å se hvordan våre livssynsaktiviteter hovedsakelig er utøvelse av livssyn i trossamfunnslovens forstand. Vi klager derfor med dette på avslaget fra SFAG på vår søknad [2] og ber BFD gjøre en mye grundigere vurdering av vår søknad og vedlagte dokumenter.

På tross av gjentatte oppfordringer til både SFAG og BFD om å ta Forvaltningsloven § 17 på alvor har dette vært helt fraværende i vår søknadsprosess sammenlignet med f.eks. søknadsprosessen til Holistisk Forbund. Vi har bedt forvaltningen om å kontakte oss for å oppklare eventuelle uklarheter jf. Forvaltningsloven § 17. Likevel har både SFAG og BFD kommet med flere misoppfatninger av vår søknad. Dette blir spesielt utfordrende når det for hver instans kommer en ny misoppfatning vi må oppklare. Alt dette kunne vært avklart med bedre dialog. Derfor har vi aktivt oppfordret til dette og ba senest i telefonsamtale med SFAG den 1. september 2023 om å kunne sende mer dokumentasjon om nødvendig, men dette ble direkte avslått over telefon. Vi ba også om et møte med BFD for å ha en samtale for å oppklare eventuelle uklarheter tidligere i år uten at BFD har fulgt opp dette. Det kan virke som om SFAG og BFD sin motivasjon for å trenere og å avslå NVS sin søknad om registrering er politisk³ og ikke juridisk, noe som i så fall vil være svært alvorlig for rettsstaten. Vi ber om at BFD tar dette til etterretning og gjør en bedre innsats i å innhente informasjon fra oss der det skulle være uklarheter jf. Forvaltningsloven § 17, samt at de opprettholder sine egne svarfrister jf. Forvaltningsloven § 11 a.

Referanser

- [1] Statsforvalteren i Agder, [Avslag på søknad om tros- eller livssynssamfunn](#), 19. september 2023
- [2] Norsk vegansamfunn, [Søknad om registrering](#), 20. november 2022
- [3] Norsk vegansamfunn, [Tillegg til søknaden for 2022](#), 11. juni 2023
- [4] Norsk vegansamfunn, [Om BFDs beslutning om å avslå Norsk vegansamfunns registrering som livssynssamfunn](#), 11. juni 2023
- [5] Norsk vegansamfunn, [Påminnelse på frist](#), 1. september 2023
- [6] Norsk vegansamfunn, [Vegansk vigsel den 24. juni 2023](#), 1. september 2023
- [7] Barne- og familiedepartementet, [Klage over vedtak fra Statsforvalteren i Oslo og Viken om avslag på søknad om registrering av tros- og livssynssamfunn - 2022 - Barne- og familiedepartementet \(BFD\) som klageinstans](#), 30. juni 2023

³ Sannsynliggjort ved stortingsrepresentant Jenny Klinges [heksejakt](#) mot NVS, til og med på regjeringspartiet [Senterpartiets nettsider](#) (Senterpartiet har for øvrig ministerposten i BFD).

- [8] Barne- og familiedepartementet, [Prop. 130 L \(2018-2019\)](#)
[9] Norsk vegansamfunn. [Anmodning om omgjøring](#), 4. februar 2023

Med hilsen

Steffen T. Althand

Styreleder
Norsk vegansamfunn

13 vedlegg